

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

پایان نامه سطح سه (کارشناسی ارشد)

بررسی تطبیقی نقش سیاسی زنان در قرآن از نگاه تفاسیر فی ظلال

القرآن و المیزان

استاد راهنما

جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای فاضل حسامی

نگارنده

ساهره محسنی نهاد

۱۴۰۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحمیدیه :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَوْ حَبَسَ عَنْ عِبَادِهِ مَعْرِفَةَ حَمْدِهِ عَلَى مَا أَبْلَاهُمْ مِنْ مِّنْهُ الْمُتَتَابِعَةُ ، وَ أَسْبَغَ عَلَيْهِمْ مِنْ نِعَمِهِ الْمُتَظَاهِرَةِ ،
لَتَصَرَّفُوا فِي مَنِّهِ فَلَمْ يَحْمَدُوهُ ، وَ تَوَسَّعُوا فِي رِزْقِهِ فَلَمْ يَشْكُرُوهُ .

همه ستایش‌ها مخصوص خداست که اگر بندگان را از شناختِ سپاس‌گزاری‌اش بر آنچه که از عطایای پیاپی‌اش که محض امتحان کردنشان به آنان عنایت فرمود و نعمت‌های پیوسته‌ای که بر آنان کامل کرد، به چاه محرومیت می‌انداخت؛ در عطایا و نعمت‌هایش، دخل و تصرف می‌کردند و او را سپاس نمی‌گزاردند؛ و روزیش را به فراوانی هزینه می‌کردند و به شکر عنایاتش بر نمی‌خاستند.

دعای اول صحیفه سجادیه

تقديم به

پيشوا و مقتدايمان حضرت بقيه الله الاعظم (عجل الله تعالى فرجه الشريف) و به شايستگان و صالحان روى زمين و به منتظران ظهورش و به امام راحل و شهدای نظام جمهوری اسلامی ايران به ويژه به شهيد مقاومت حاج قاسم سلیمانی و بزرگ مرد دلير حزب الله سيد حسن نصر الله که به ما عزت بخشيدند.

تقدیر و تشکر

سپاس بی‌کران پروردگار یکتا را که هستی‌مان بخشید و به طریق علم و دانش رهنمونمان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه‌چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت.

از استاد گرامی جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای فاضل حسامی ؛ همچنین از اساتید بزرگوارم کمال تشکر را دارم و از درگاه خداوند منان، آرزوی سلامتی و توفیق روزافزون برای همگان خواهانم.

۱۴- دوورژه موريس اصول علم سياست ترجمه دكتور ابوالفضل قاضى شريعت پناهى چاپ دهم انتشارات امير

كبير تهران ۱۳۹۵

۱۵- دشتى، محمد؛ امام على (ع) و اخلاق اسلامى، جلد اول، قم: انتشارات اميرالمؤمنين (ع)، چاپ سوم، ۱۳۸۰

۱۶- جوادى آملی، عبدالله، زن در آيينه جلال و جمال، ناشر: مركز نشر اسراء چاپخانه اسوه، چاپ پنجم، ۱۳۸۱.

۱۷- حيدرى، احمد، بزرگ زنان صدراسلام، پژوهشكده تحقيقات اسلامى انتشارات زمزم هدايت، چاپ چهارم

۱۳۸۳.

۱۸- حسون، محمد، اعلام النساء المؤمنات، سازمان اوقاف و امور خيريه، انتشارات اسوه - تهران، ۱۴۲۱

۱۹- حر عاملی، محمد بن حسن، اثبات الهداء، ج ۲، مؤسسه الأعلمی للمطبوعات - بيروت - لبنان، ۱۴۲۵

۲۰- حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشيعه، مؤسسه آل البيت لا حياء التراث، قم، ۱۱۰۴ق

۲۱- خمينی روح الله، صحيفه امام، ج ۱۳، تهران مؤسسه تنظيم و نشر آثار امام خمينی، (چاپ و نشر عروج)، چاپ

چهارم

۲۲- جعفریان، رسول، تاريخ سياسی اسلام سيره رسول خدا، قم، انتشارات دليل ما، ۱۳۷۷

۲۳- کلينی، محمد بن يعقوب: اصول کافی، ج ۲، انتشارات دار الثقليين، چاپ چهارم، ۱۳۹۳

۲۴- كحاله، عمررضا، اعلام النساء، به نقل از طبقات البری، ج ۱، مؤسسه الرساله - بيروت - لبنان، ۱۴۰۸

۲۵- رشاد.على اكبر، دانشنامه امام على (ع)، انتشارات: پژوهشكده فرهنگ و اندیشه اسلام، تهران، ۱۳۸۲.

۲۶- صفري، فاطمه. الگوی اجتماعي پايدگاه و نقش زن مسلمان در جامعه اسلامی (براساس دیدگاه امام خمينی

(ره)) ناشر: چاپ و نشر سازمان تبليغات اسلامى، ۱۳۷۴.

- ۲۷- صدوق، عیون الاضرار، معجم الاحادیث المهدی (عج)، ج ۴، قم: مؤسسه المعارف الاسلامیه، ۱۴۱۱
- ۲۸- طبسی، نجم الدین، چشم اندازی به حکومت مهدی (عج)، ناشر مؤسسه بوستان کتاب قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، حوزه علمیه قم، ۱۳۸۲.
- ۲۹- سیدبن طاووس، علی بن موسی، لهوف علی قتلی الطفوف، مترجم: عبدالرحیم عقیقی بخشایشی، ۱۳۷۷.
- ۳۰- سازمان امور اداری و استخدامی، مدیریت اسلامی، ناشر: سازمان امور اداری و استخدامی، چاپ سوم، ۱۳۶۵
- ۳۱- سپهر، محمد تقی، ناسخ التواریخ، زندگی حضرت فاطمه (س)، ج ۳، ناشر: اسلامیه - تهران، ۱۳۵۱
- ۳۲- سبحانی، جعفر، فروغ ابدیت، تجزیه و تحلیل کاملی از زندگی پیامبر اکرم (ص)، قم، بوستان کتاب قم، ۱۳۸۵ ش
- ۳۳- طبری، محمد بن جریر: تاریخ طبری، ج ۵، مؤسسه عزالدین - بیروت - لبنان، ۱۴۱۳
- ۳۴- _____، تفسیر طبری، ج ۳، انتشارات توس، تهران، ۱۳۵۶
- ۳۵- طنطاوی، الجواهر فی تفسیر القرآن، ج ۳، دار الکتب العلمیه - بیروت - لبنان، ۱۴۲۵
- ۳۶- طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۳، نشر: دارالمعرفه - بیروت - لبنان، ۱۴۱۲
- ۳۷- طباطبایی، سید محمد حسین، تفسیر المیزان، نشر بنیاد علمی و فکری علامه طباطبایی، انتشارات امیر کبیر، چاپخانه مهر، ۱۳۷۰.
- ۳۸- طباطبایی سیدمصطفی، و الیاس انطوان، فرهنگ نوین عربی، فارسی، ناشر: اسلامیه، چاپ دوازدهم، ۱۳۸۴
- ۳۹- طباطبایی یزدی، سیدمحمدکاظم، العروه الوثقی، ج ۶، انتشارات مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، تهران، ۱۳۹۲.

- ۴۰- طوسی ، الامالی ، دار الثقافه ، ج اول ، چاپ اول ، قم ۱۴۱۴
- ۴۱- عمید، حسن ، فرهنگ عمید ، امیر کبیر، چاپخانه مهر، تهران ، ۱۳۶۰.
- ۴۲- عسقلانی ، ابن حجر ، الاصابه ، ج ۴ ، دار الکتب العلمیه - بیروت، ۱۴۱۵
- ۴۳- عمادزاده ، زندگانی سید الشهداء ، ج ۲ ، ناشر: محمد رامین، چاپ اول، ۱۳۶۲
- ۴۴- قرشی ، علی اکبر ، قاموس القرآن، ناشر : دارالکتب الاسلامیه، چاپ حیدری ، تهران، ۱۳۷۶.
- ۴۵- قرضای، یوسف ، باید و نبایدهای دین و سیاست. ترجمه عبدالعزیز سلیمی. تهران: نشر احسان، ۱۳۹۴
- ۴۶- قطب سید ابراهیم شاذلی، فی ظلال القرآن، ج ۶، بیروت و قاهره دار الشروق ، ۱۴۲۵ق
- ۴۷- قمی ، علی بن ابراهیم ، تفسیر قمی ، ج ۲، دار الکتب، قم، ۱۴۰۴
- ۴۸- محمدی اشتیاردی محمد ، محمد تقی عبدوس، آموزه‌های اخلاقی - رفتاری امامان شیعه علیهم السلام، ناشر: موسسه بوستان کتاب، چاپ سوم، ۱۳۸۶
- ۴۹- محلاتی ، ذبیح الله : ریاحین الشریعه ، ج ۴، تهران دار الکتب اسلامیه ۱۳۶۹
- ۵۰- مکارم شیرازی، ناصر و همکاران ، تفسیر نمونه، ناشر دارالکتب اسلامیه ، تهران ، چاپخانه مدرسه امیرالمؤمنین (ع) ، ۱۳۸۰.
- ۵۱- مظلومی ، رجبعلی، فضیلت زنان، ناشر: بنیاد شهید، تهران، ۱۳۶۵
- ۵۲- محلاتی، ذبیح اله، ریاحین الشریعه، دارالکتب اسلامیه ، شیخ محمد آخوندی، تهران، ۱۳۷۵.
- ۵۳- مفید ، الارشاد ، مترجم محمد باقر ساعدی، انتشارات اسلامیه، ۱۳۷۶.

- ۵۴-مبارک بن محمد، ابن اثیر، النهایه فی غریب الحدیث والاثیر، ج ۵، انتشارات اسماعیلیان، قم، ۱۳۶۷
- ۵۵- مجلسی، محمد باقر، تاریخ پیامبر (حیوه القلوب)، ناشر انتشارات سرور، ۱۳۸۲ هـ.
- ۵۶-مقدم، عبدالرزاق، مقتل الحسین، تهران: مؤسسه البعثه، مرکز للطباعه و النشر، ۱۳۸۵
- ۵۷-مالکی، ابن صباغ، فضول المهمه، مؤسسه علمی فرهنگی دار الحدیث. سازمان چاپ و نشر - قم، ۱۴۲۲
- ۵۸-مقریزی، احمد بن علی، امتاع الاسماع، ج ۱، دار الکتب العلمیه - بیروت - لبنان، ۱۹۹۹
- ۵۹-مسلم بن حجاج، شارح نووی، صحیح مسلم، ج ۳، المطبعه المصریه بالأزهر - قاهره - ۱۳۴۷
- ۶۰-نظری منفرد، علی، قصه کربلا، انتشارات سرور - قم، ۱۳۸۸
- ۶۱-نراقی مهدی، علم اخلاق اسلام، ج ۲، ترجمه: دکتر سید جلال الدین مجتبوی، حکمت، قم، ۱۳۷۸
- ۶۲-واقدی، ابو عبدالله محمد بن عمر، المغازی ج ۲، قم، نشر دانش، ۱۳۷۷
- ۶۳-وینست اندرو نظریه های دولت ترجمه حسین بشری چاپ نهم انتشارات نشر نی ۱۳۹۲

مجلات

- ۶۴- فصلنامه شماره ۲، شورای فرهنگی و اجتماعی، مؤسسه کیهان. زمستان ۷۷.
- ۶۵- ماهنامه پیام زن، ویژه نامه حضرت زهرا (س) و مقام زن، شماره ۸، پیاپی ۱۳۸۶.
- ۶۶- فصلنامه شماره ۵، شورای فرهنگی و اجتماعی زنان، لیتوگرافی چاپ و صحافی مؤسسه کیهان. پاییز ۷۸.
- ۶۷-محسن امین زاده، توسعه سیاسی، ماهنامه اطلاعات سیاسی - اقتصادی، سال یازدهم، ش ۱۰ و ۹ شماره سریال ۱۱۸ و ۱۱۷.

۶۸- فصلنامه شماره ۲ شورای فرهنگی اجتماعی زنان، (به نقل از تاریخ اسلام سیاسی، ج ۱، زمستان ۷۷

۶۹- فصلنامه شماره ۲، شورای فرهنگی و اجتماعی (به نقل از عماد الدین، الجهاد).